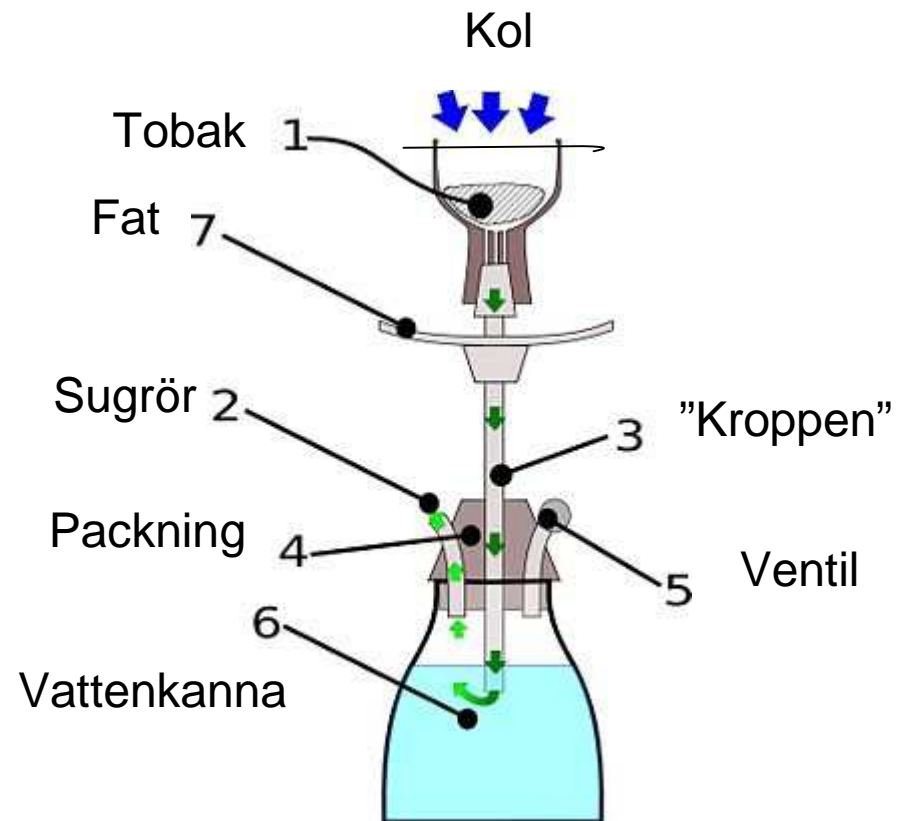

Vattenpipsrökning: alternativ eller ytterligare drogvana?

Maria Rosaria Galanti, Docent
Karolinska Institutet och Centrum för
Epidemiologi och Samhällsmedicin
(CES), SLSO

Vattenpipssystemet....

Från traditionellt bruk...

- Jordan 2008: universitets studenter 22 år✕
 - 61% någon gång i livet
 - 20% dagligen
- Iran 2012: kvinnor 15-49 *
 - 6,3% totalt
 - 13,8% 15-24 år
- Saudi Arabia: studenter 16-18 år, 2012 #
 - 33% någon gång i livet
 - 10,2% dagligen

*Baheiraei A et al. Med Princ Pract 2012; 21:340-44
Al-Mohamary M et al. J Infection and Pub Health 2012;
5:159-168
✕ Azab M et al. NTR 2010;12:606-612

... till ny trend i västerns storstadsmiljö

- USA: universitets studenter (18-24 år) 2008-2009*
 - Totalt, 10% senaste månad
 - 11% stora städer, 6% städer med mindre än 10 tusen invånare
- Estonia: 15 åringar 2006#
 - 40% totalt
 - 9,5% varje vecka
- France, Paris: 15-16 åringar 2008 ✕
 - 39% totalt

* Jarret T. et al. NTR 2010;14:1145-1153

Pärna K et al. BMC Pub Health 2008; 8:392-399

✕ Cheron-Launay M, Arch Pediatr 2011;18:737-744

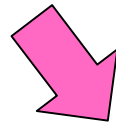
Informationskällor (nationell nivå)

- Centrum för Alkohol och Narkotikaupplysning (CAN) årlig enkät i årskurs 9 och gymnasiet år 2 (från 2009)
 - Någon gång i livet (antal gånger)
 - Under de senaste 12 månaderna (frekvens)
 - Nationella Folkhälsoenkäten bland vuxna 16-84 år (från 2011)
 - Frågor som ovan
 - Totalt har 22% rökt V-pipa någon gång i livet och 17% under det senaste året
 - Mellan 16 och 29 år är andelen 53% respektive 47%
-

Frågeställningar

Källa: CAN enkät 2011

Social profil av **unga**
vattenpipsrökare

Samvariation mellan
vattenpipsrökning, annan tobak,
alkohol och narkotika

Benägenhet till beroende
Preventionsinsatser

Social profil

Årskurs 9

- Använt någon gång 40,9%
- Aktuellt bruk 10,2%
 - Pojkar 11,9%
 - Stockholm 13,9%
 - Minst en förälder utan arbete 14,4%
 - Ingen förälder med eftergymnasial utb. 10,8%
 - Ej godkänt i kärnämnen 20,5%
 - Trivs inte i skolan 16,9%

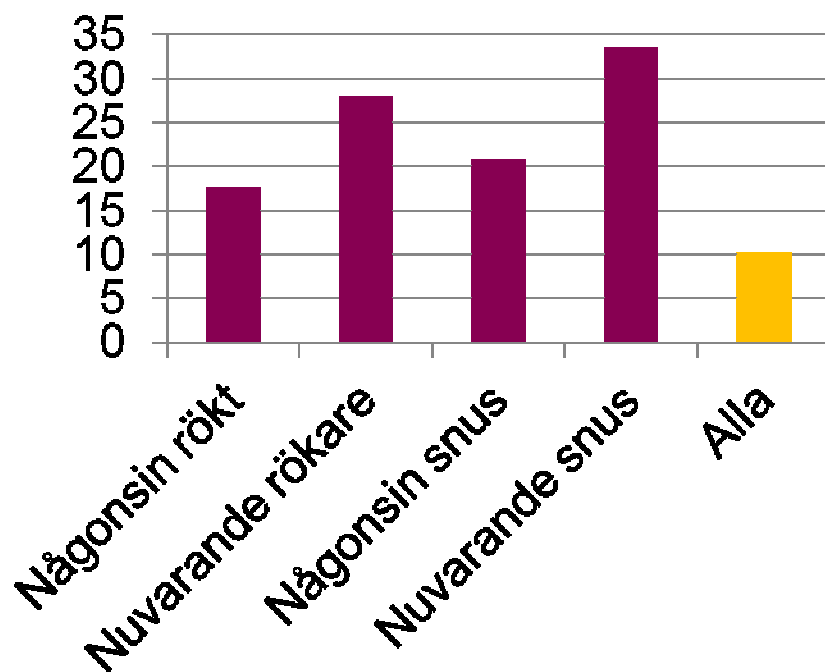
Gymnasium år 2

- Använt någon gång 60,9%
 - Aktuellt bruk 9,6%
 - Pojkar 11,1%
 - Stockholm 15,4%
 - Minst en förälder utan arbete 10,6%
 - Ingen förälder med eftergymnasial utb. 9,0%
 - Ej godkänt i kärnämnen 12,9%
 - Trivs inte i skolan 14,6%
-

Vattenpipa och annan tobak

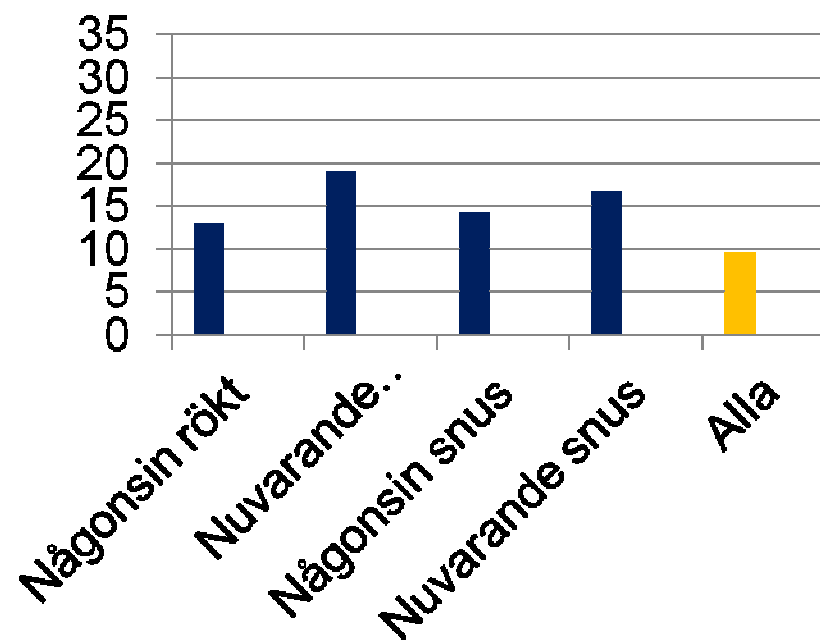
Årskurs 9

Aktuellt bruk av V-
pipa%

Gymnasium år 2

Aktuellt bruk av V-Pipa
%

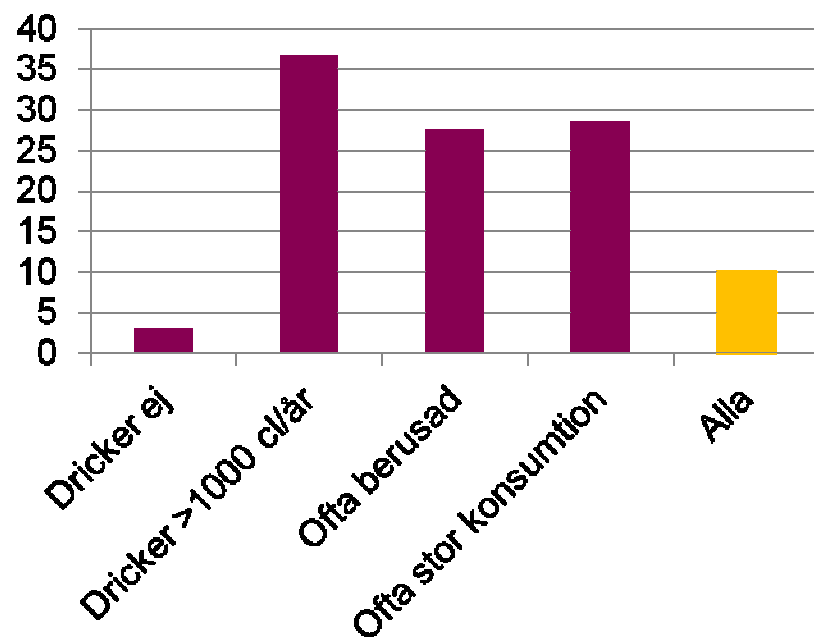
Att sluta med tobak

- Andelen vattenpipsrökare var cirka 2 ggr högre bland dagliga cigaretrökare som inte ville sluta röka jmf. de som ville
 - bland 15-åringar 57,8 mot 30,6
 - bland 17-åringar 37,5 mot 20,5
 - Samma mönster gällde dagliga snusbrukare
-

Vattenpipa och alkohol

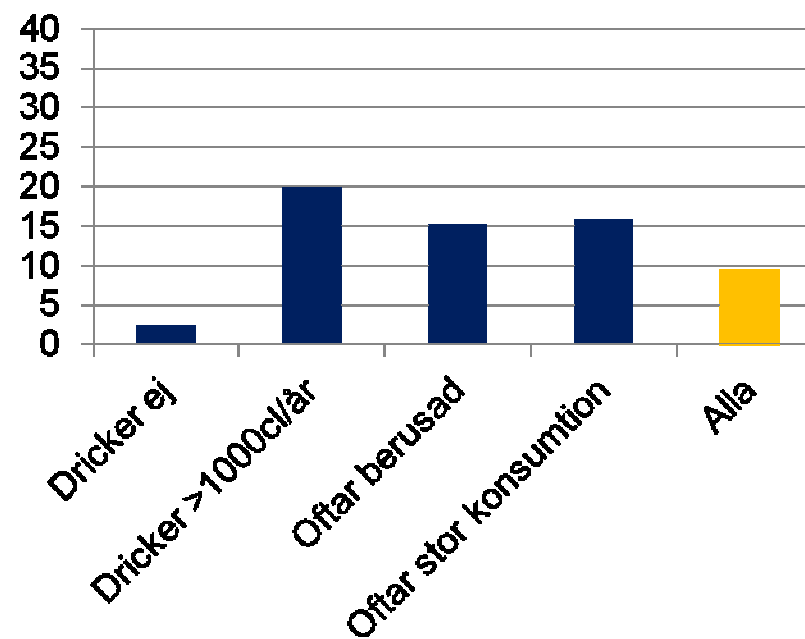
Årskurs 9

Nuvarande bruk av V- pipa %

Gymnasium år 2

Nuvarande bruk av V- pipa %

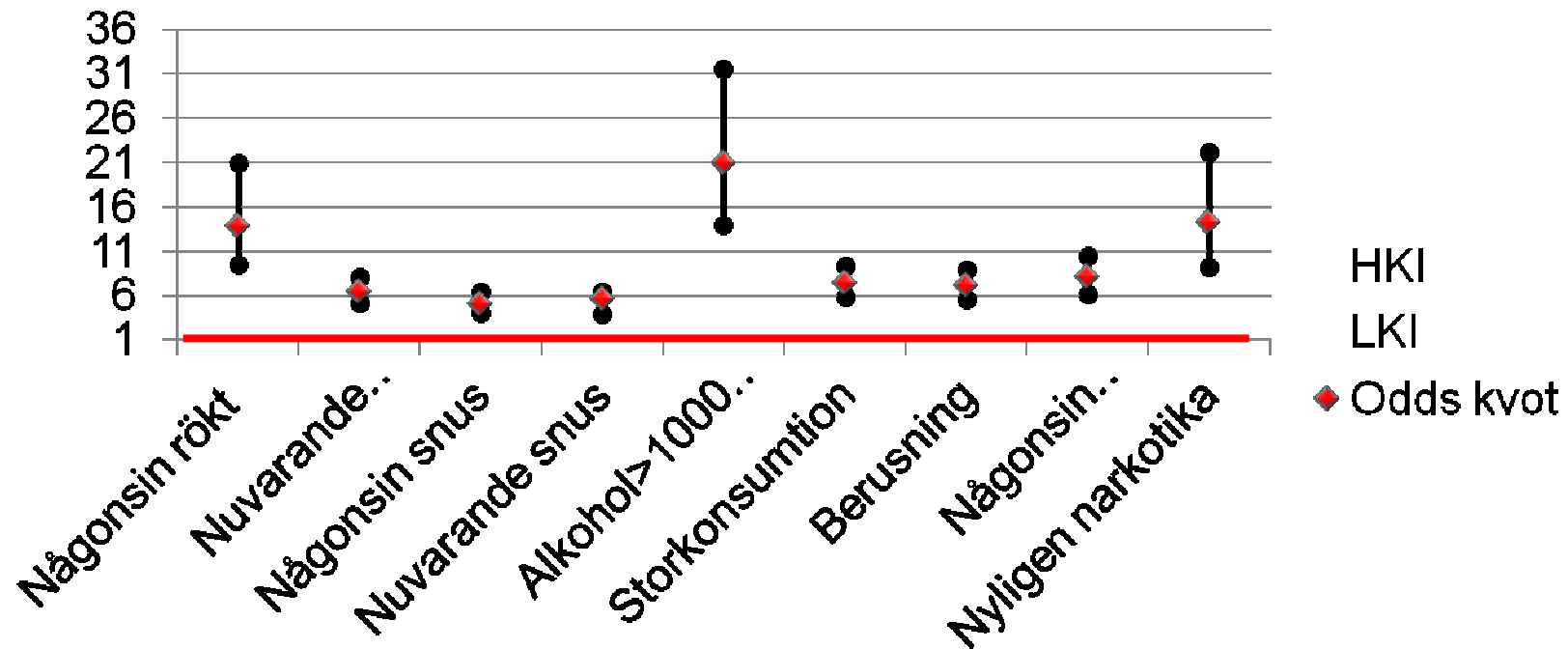

Vattenpipa och narkotika

	Nuvarande bruk av V-pipa %	
	Årskurs 9	Gymnasium år 2
Har provat narkotika	40,3	21,6
Nyligen använt narkotika	59,2	30,8
Alla	10,2	9,6

Med hänsyn till sociala faktorer...

Justerad odds kvot av V-pipsrökning enligt bruk av andra substanser

Internationell jämförelse

- Flera västerländska studier pekar på likartade samband
 - USA (Jarret T et al., 2012)
 - Canada (Dugas E et al. 2010)
 - Estonia (Pärna et al. 2008)

 - Men även i länder med traditionellt bruk
 - Jordan (Azab 2010)
-

Slutsatser

- Ungdoms vana
 - Kumulerad bruk: tecken på sårbarhet?
 - ”Alternativt” tobaksbruk är inget alternativ
 - Skillnader mellan 15 och 17 år: ålder eller födelsekohorts effekt?
-

Begränsningar

- Tvärsnitt studie
 - Begränsad information om vattenpipströkning och andra faktorer
 - Ålder
-

Tack till

- Maissa Al-Adhami – medförfattare
 - Simon Lind – dataanalys
 - Björn Hibell (CAN) – tillgång till data
 - Folkhälsoinstitutet - finansiering
-